

ફરિયાદ દાખલ તારીખ : ૨૪/૧૨/૧૯
 રજીસ્ટર કર્યા તારીખ : ૨૪/૧૨/૧૯
 નિકાલ કર્યા તારીખ : ૦૬/૦૬/૨૬
 સમય અવધિ : વર્ષ-માસ-દિવસ

મહેરબાન ગઢડાના જ્યુડીશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ સાહેબની કોર્ટમાં, મું.ગઢડા(સ્વા.)

ક્રિમી.કેસ.નંબર: ૧૫૪૯/૨૦૧૯
 આંક :- ૭૦

ફરિયાદી:- નારણભાઈ ગગભાઈ ઉર્ફે ગગજીભાઈ રાજૈયા
 ઉ.વ.૫૭, ઘંઘો.ખેતી
 રહે. સમઢીયાળા,તા.ગઢડા,જી.બોટાદ

-: વિરુદ્ધ :-

આરોપી :- શાંતીભાઈ દીલુભાઈ (ગઢવી) ઓસુરા
 ઉ.વ. આ.પુખ્ત, ઘંઘો : ખેતી
 રહે. સમઢીયાળા,તા.ગઢડા,જી.બોટાદ

પ્રતિનિધિત્વ:-

ફરીયાદી તરફ:- વિ.વકિલશ્રી એમ.વી. સોજીત્રા
 આરોપી તરફ:- વિ.વકિલશ્રી ડી.એ.માલવણીયા

ગુનો :- નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબ...

-: ચુકાદો :-

ફરીયાદપક્ષના કેસની હકીકત:

(૧) આ કામના ફરીયાદીના કેસની ટુંકમાં હકીકત એવી છે કે, ફરીયાદી સમઢીયાળા મુકામે રહેતા હોય અને ખેતીની જમીન રતનપર ગાયકવાડમાં ધરાવતા હોય અને ખેતીની જમીનની આવક પીતવળ કેનાલના હિસાબે ત્રણેય સીઝનના પાકો લેતા હોય અને સારી એવી આવક મેળવતા હોય અને આરોપી ફરીયાદીના કૌટુંબિક સંબંધી થતા હોવાના નાતે નાણાની જરૂરિયાત હોય તો અવાર નવાર ફરીયાદી પાસેથી હાથ ઉછીના લઈ જતા અને પરત આપી જતા હતા. આરોપીને જરૂરિયાત મુજબ કટકે કટકે સને.૨૦૧૩ થી સને.૨૦૧૯ સુધીમાં કુલ રકમ રૂ. ૨૮,૦૦,૦૦૦/- આપવામાં આવેલ

જેમા સને.૨૦૧૩ માં રૂા. ૩,૫૦,૦૦૦/- આરોપીની પત્નીની કેસરની સારવારમાં જરૂરીયાત હોય હસમુખભાઈ ઈલુભાઈ,શાંતીભાઈ ઈલુભાઈ તથા વિશાલભાઈ રમેશભાઈની હાજરીમાં આપવામાં આવેલ તેમજ આરોપીને તેમના રહેણાંકી મકાન આઠ રૂમ,રસોડુ,સ્લેબવાળું બનાવવાનું હોવાથી કટકે કટકે રૂા.૧૨,૦૦,૦૦૦/-તેમજ મંડળીની રકમ ભરવા માટે સને.૨૦૧૭ માં રૂા.૧૦,૦૦,૦૦૦/- આપવામાં આવેલા અને ત્યારબાદ આરોપીને કટકે કટકે રૂા.૨,૫૦,૦૦૦/-મે.૨૦૧૯ સુધીમાં રોકડા આપેલા.સદરહું રકમ ખેતીની આવકમાંથી તેમજ ફરીયાદીના વાહનો જસદણ તાલુકાના આણંદપરમાં પવન ચક્રીના પાવર હાઉસમાં અધિકારીઓને લાવવા લઈ જવા માટે કોન્ટ્રાક્ટમાં થતી વાહનની આવકમાંથી પણ ઉપરોક્ત બચતો કરી આરોપી કૌટુંબિક સગા થતા હોવાના કારણે આરોપીને હાથ ઉછીની રકમ આપવામાં આવેલ અને તે મુજબ અવાર-નવાર આરોપીની પાસે ઉઘરાણી કરતાં માર્ચ.૨૦૧૯માં રૂા.૫,૦૦,૦૦૦/-ની જરૂરીયાત હોવાથી માંગણી કરતા આરોપી એ ફરીયાદીને એક ગીરોખત જમીન અંગે કરી આપેલ તેમજ ત્યારબાદ મે.૨૦૧૯ માં ફરીયાદી ની રૂા. ૨૮,૦૦,૦૦૦/- બાકી રકમ અંગે આરોપીએ પ્રોમીસરી નોટ લખી આપેલ અને જે પ્રોમીસરી નોટમાં ફરીયાદીની બાકી રકમ ઉપરાંત આપાભાઈ બાલુભાઈ પાસેથી પણ રૂા. ૨૧,૦૦,૦૦૦/- મેળવેલ તે બંનેની જોઈન્ટ પ્રોમીસરી નોટ રમેશભાઈ વાજસુરભાઈ ગઢવીની વાડીએ તેમની સાક્ષીમાં લખાણ કરી આપેલ અને તે લખાણ મુજબ આજદિન સુધીમાં નાણા ચુકવવાના હતા તે નાણાં ચુકવેલ નહી જેથી ફરીયાદી ધ્વારા નાણાંની જરૂરીયાત હોવાથી આરોપીની પાસેથી ઉઘરાણી કરતાં આરોપી ધ્વારા ભાવનગર ડિસ્ટ્રીક્ટ કો. ઓપ. બેન્ક લી. ગઢડાનો ચેક નં. ૯૧૧૬૭૨ તા. ૦૫/૧૧/૨૦૧૯ ના રોજનો રૂા. ૧ ૦,૦૦,૦૦૦/-નો આપેલો અને ચેક આપતી વખતે જણાવેલ કે મારા સાળાને પાટડી નામ ધરાવતી જમીન વેચાણ આપેલ છે અને મારે મોટી રકમ આવેલ હોય તેથી આ ચેક આપુ છું અને આરોપીએ ચેક મુજબની રકમ અચુક મળી જશે તેવો વચન વિસ્વાસ અને બાંહેધરી ફરીયાદીને આપેલી જેથી ફરીયાદી એ સદરહું ચેક તેમની સૌરાષ્ટ્ર ગ્રામીણ બેન્ક,ગઢડામાં કલીયર થવા જમા કરાવતા સદરહું ઉપરોક્ત ચેક આરોપીના ખાતામાં "ફંડસ ઈનસફીસીયન્ટ"ના શેરા સાથે પરત ફરેલ જેની જાણ ફરીયાદી ને તેમની બેંકે તા. ૦૬/૧૧/૨૦૧૯ ના રીટર્નમેમાથી કરેલ અને ફરીયાદીને ચેક મુજબની રકમ વસુલ મળેલ નહી.ત્યારબાદ બાદ ફરીયાદી એ આરોપીને ફરીયાદી પાસે રજુ રાખેલ સરનામે તેમના વકીલશ્રી મારફતે તા. ૨૫/૧૧/૨૦૧૯ ના રોજ રજી.એડી.થી નોટીસ આપેલી જે આરોપીને મળી ગયેલ અને આરોપીએ તેમના વકીલશ્રી મારફતે ખોટો અને ઉડાઉ જવાબ આપેલ,આમ આરોપી ફરીયાદી ની લેણી રકમ પેટે આપેલ ચેક આપ્યા પછી ખાતામાં બેલેન્સ રાખેલ નહી અને ફરીયાદીને ઈરાદાપુર્વક લેણી રકમ નહી ચુકવવાના બદઈરાદાથી ખાતામાં ચેક વસુલ થાય તેવી સ્થિતિ નહી રાખી ચેક પરત

કરાવી આરોપી દવારા નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ-૧૩૮ મુજબનો ગુન્હો કરેલ હોય હાલની ફરીયાદ દાખલ કરેલ છે.

આરોપીની પ્લી:

- (૨) સદર ફરીયાદ ફરીયાદીએ રજુ કરતાં ફરીયાદ રજીસ્ટ્રેરે લેવામાં આવેલ અને આરોપી સામે પ્રોસેસ કાઢવામાં આવેલ જેની બજવણી આરોપીને થતા આરોપી કોર્ટ સમક્ષ હાજર થતાં તેઓને ફરીયાદ તથા ફરીયાદ સાથે રજુ થયેલ તમામ દસ્તાવેજી પુરાવાઓની નકલો આપવામાં આવે છે ત્યારબાદ આરોપી ની આંક-૧૬ થી પ્લી નોંધવામાં આવેલ છે જેમાં આરોપીએ ગુનાની કબુલાતનો ઈન્કાર કરતાં સદર કામે આરોપી સામે કેસની ઈન્સાફી કાર્યવાહી આગળ ચલાવવામાં આવેલ છે.

નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ-૧૪૩(એ)મુજબની કાર્યવાહી:

- (૩) આ કામના ફરીયાદી તરફે આંક-૮ થી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ-૧૪૩(એ)મુજબની અરજી આપેલ જે અરજી મંજુર કરી ચેકની રકમના ૧૦% એટલે કે, રૂ.૧ લાખ ડીપોઝીટ કરવાનો હુકમ થયેલ છે જેની સામે આરોપી દવારા રીવીઝન અરજી કરતા સદર રીવીઝન અરજી નામંજુર કરવામાં આવેલ હતી બાદમાં આરોપી દવારા હુકમ મુજબ રૂ.૧ લાખ અદાલતમાં તા.૨૯/૦૪/૨૨ ના રોજ આંક-૨૨ ની અરજી થી ડીપોઝીટ કરાવેલ હતા બાદમાં ફરીયાદી દવારા આંક-૩૫ થી અરજી આપી આ રૂ.૧ લાખ ફરીયાદીના નામે ડીકસ ડીપોઝીટ કરવાનો હુકમ કરવા અરજી આપેલ હતી જે અરજી મંજુર કરીને આરોપી દવારા ડીપોઝીટ કરવામાં આવેલ રૂ.૧ લાખ ફરીયાદીના નામે ડીકસ ડીપોઝીટ કરવામાં આવેલ છે જે હાલન કેસના આખરી નિર્ણય સુધી ફરીયાદીના નામે ડીકસ ડીપોઝીટ માં જમા રહેલ છે.

ફરીયાદપક્ષ તરફેનો પુરાવો:

- (૪) આ કામના ફરીયાદી તરફે આરોપી વિરુદ્ધ પોતાનો કેસ પુરવાર કરવા માટે નીચે મુજબનો મૌખિક તથા દસ્તાવેજી પુરાવો રજુ કરેલ છે.

અનું નં...	મૌખિક પુરાવો...	આંક...
(૧)	ફરીયાદી નારણભાઈ ગગાભાઈ ઉર્ફે ગગજીભાઈ રાજૈયાની- સોગંદનામા પરની સરતપાસની જુબાની.	૦૪
(૨)	સાહેદ રષિકભાઈ ગોબરભાઈ દસલાણીયાની જુબાની.	૫૧
(૩)	સાહેદ જીતેન્દ્રકુમાર ભુપતભાઈ ભોરસણીયાની જુબાની.	૫૬(એ)
(૪)	સાહેદ આપાભાઈ બાણુભાઈ ગઢવીની જુબાની.	૫૯
અનું નં...	દસ્તાવેજી પુરાવો...	આંક...

(૧) આરોપીએ આપેલ અસલ ચેક નં.૯૧૧૬૭૨.	૨૩
(૨) રીટર્ન મેમો.	૨૪
(૩) આરોપીને આપેલ નોટીસની ઓફિસ કોપી.	૨૫
(૪) આર.પી.એડી.કર્યાની અસલ પહોંચ	૨૬
(૫) નોટીસ મળેલાની એકનોલેજમેન્ટની રીસીપ્ટ.	૨૭
(૬) આરોપીએ નોટીસનો વકીલશ્રી મારફતે આપેલ જવાબ.	૨૮
(૭) ફરીયાદીના આધારકાર્ડની નકલ.	૨૯
(૮) અસલ ચેક સબબનું કાઉન્ટર ફોઈલ અસલ.	૩૪
(૯) ગીરોખત અસલ.તા. ૨૨/૦૫/૨૦૧૯.	૪૮
(૧૦) પ્રોમીસરી નોટ અસલ.	૪૯
(૧૧) શિવ કોટન ઈન્ડસ્ટ્રીઝના બીલો.	૫૨ થી ૫૪
(૧૨) બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા, ગઢડાનું સ્ટેટમેન્ટ.	૫૫
(૧૩) પાટીદાર ઈન્ડસ્ટ્રીઝ પ્રા.લી.ના બીલ.	૫૭,૫૮
(૫) બાદ આ કામે ફરીયાદી તરફે આંક-૬૨ થી વિશેષ કોઈ પુરાવો આપવા માંગતા નથી તેવું પુસ્તીસથી જાહેર કરતાં આ કામે ફરીયાદપક્ષનો પુરાવો બંધ કરવામાં આવેલ છે.	

આરોપીનું વધારાનું નિવેદન:

(૬) બાદ ફરીયાદી તથા આરોપીનો પુરાવો પુરો થયા બાદ સી.આર.પી.સી.ની કલમ-૩૧૩ અન્વયે આરોપીનું વિશેષ નિવેદન નોંધવામાં આવેલ છે તેઓએ વિશેષ નિવેદનમાં જણાવે છે કે, અમો નિર્દોષ છીએ, ફરીયાદીએ અમોના કિમતી દસ્તાવેજોનો દુરઉપયોગ કરવામાં આવેલ છે, અમારી ચેકબુક ખોવાઈ ગયેલ હતી તે અંગે નોટીસનો જવાબમા સ્પષ્ટ જણાવેલ હોવા છતા ખોટો કેસ કરવામાં આવેલ છે જેથી નિર્દોષ મુક્ત કરવા અરજ કરેલ છે તેમજ આરોપી તરફે બચાવમાં સાહેદ તપાસવા માગતા હોય તેઓ દવારા નીચે મુજબનો પુરાવો રજૂ કરવામાં આવેલ છે.

આરોપી તરફેનો બચાવનો પુરાવો:

(૭) આ કામના આરોપી તરફે પોતાનો બચાવ પુરવાર કરવા માટે નીચે મુજબનો લેખીત પુરાવો આપેલ છે.

અનું નં...	દસ્તાવેજી પુરાવો...	આંક...
(૧)	સ્ટેટમેન્ટ ઓફ એકાઉન્ટ.	૬૭
(૨)	સ્ટોપ પેમેન્ટ કરવા બાબતનો બેંકનો પત્ર.	૬૮

(૮) બાદ આ કામે આરોપી તરફે આંક-૬૯ થી વિશેષ કોઈ પુરાવો આપવા માંગતા નથી તેવુ પુરસીસથી જાહેર કરતાં આ કામે આરોપીપક્ષનો પુરાવો બંધ કરવામાં આવેલ છે.

ફરીયાદપક્ષ તરફેની દલીલ:

(૯) બાદ આ કામના ફરીયાદી તરફે તેઓના વકીલશ્રી દવારા મૌખીક દલીલ કરેલ છે કે,આ કામના આરોપી દવારા ફરીયાદી પાસેથી અલગ અલગ સમયે નાણાની જરૂરીયાત હોય નાણા મેળવેલ હતા તેમજ આ બાબતે ગીરોખત તથા પ્રોમીસરી નોટ પણ કરી આપેલ હતી બાદમાં તેઓની પાસે નાણાની માગણી કરતા તેઓ દવારા ફરીયાદવાળો ચેક આપેલ હતો જે ચેક બેન્કમાં વસુલાત માટે નાખતા અપુરતા ભંડોળ ને કારણે વણચુકવાયેલ પરત ફરેલ હતો અને આરોપીને નોટીસ આપવા છતા તેઓ દવારા નાણા ચુકવેલ નહી અને ખોટો જવાબ આપેલ હતો તેમજ આ નોટીસના જવાબમાં પણ આરોપી દવારા ફરીયાદી પાસેથી નાણા લીધેલ હોવાનો તેમજ પરત ચુકવી આપેલ હોવાની હકીકત જણાવેલ છે,આમ તેઓ દવારા નાણા લીધેલાનો સ્વીકાર કરેલ છે જો કે આવા નાણા પરત ચુકવેલ હોવાનો કોઈ આધાર રજુ કરેલ નથી,આરોપી દવારા નાણા લીધેલ હોવાની હકીકતનો સ્વીકાર કરેલ હોય પરત ચુકવેલ હોવાની હકીકત પુરવાર કરવાનો બોજો તેઓની ઉપર આવે છે.આ કામના ફરીયાદી દવારા મૌખીક પુરાવાના આધારે તેઓની કાયદેસરનું લેણું હોવાનું પુરવાર કરેલ છે તેમજ આરોપી તરફે ચેકમાં તેઓની સહી ના હોવાની કોઈ તકરાર લીધેલ નથી તેમજ ચેક સ્ટોપ પેમેન્ટ કરાવાથી આરોપી તેઓની કાયદા મુજબની જવાબદારી માથી છટકી શકે નહી,બેન્ક દવારા પણ રીટર્ન મેમોમાં ચેક રીટર્ન થવાનું કારણ અપુરતું ભંડોળ જણાવેલ છે તેમાં સ્ટોપ પેમેન્ટ જણાવેલ નથી તેમજ આરોપી દવારા બેન્કમાં જે અરજી આપેલ હતી તેમાં પણ સહી કરેલ ચેક ખોવાયેલા હોવાનું જણાવેલ નથી તેમજ સામાન્ય રીતે કોઈ પણ વ્યક્તી સહી કરેલ કોરા ચેકો રાખી મુકે નહી તેવા સંજોગોમાં આરોપી તરફેનો ચેકમાં સહી કરેલ હોય તે ખોવાયેલ હોવાની દલીલ ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહી,વધુમાં ફરીયાદી દવારા દસ્તાવેજો તથા સાહેદ તપાસીને તેઓની આવકની ક્ષમતા પણ રેકર્ડ ઉપર લાવેલ છે જે તમામ કારણોસર આ કામના આરોપીએ ફરીયાદ વાળો ચેક કાયદેસરના લેણા પેટે આપેલ હોવાનું પુરવાર થતુ હોય આરોપી સામનો કેસ પુરવાર થયેલ હોય આરોપીને મહત્તમ સજા તથા વળતર ચુકવવાનો હુકમ કરવા અરજ કરેલ છે.

આરોપી તરફેની દલીલ:

(૧૦)આ કામના આરોપી તરફે તેઓના વકીલશ્રી દવારા મૌખીક દલીલ કરેલ છે કે,આ કામના ફરીયાદી દવારા તેઓની આવક તથા તેઓની નાણા ચુકવવાની ક્ષમતા અંગેનો કોઈ પુરાવો રજુ કરેલ નથી, ફરીયાદી દવારા કઈ તારીખે, કયા કોની હાજરીમાં કયા સમયે પૈસા આપેલ તે જણાવેલ નથી,ફરીયાદી

દવારા પોતે ખેતીકામ કરતા હોવાની હકકીત પુરવા કરવા માટે રેવન્યું રેકર્ડની નકલો રજુ કરેલ નથી, ફરીયાદી દવારા રજુ કરેલ ગીરોખત તથા પ્રોમીસરી નોટ પુરવાર કરેલ નથી, ગીરોખત રજીસ્ટર્ડ કરાવેલ નથી જે કાયદા મુજબ અનીવાર્ય છે જેથી આવા દસ્તાવેજો ધ્યાને લઈ શકાય નહીં, આ કામે ફરીયાદી તરફે તેઓની આવક દર્શાવવા માટે પોતાના બેન્કના કોઈ દસ્તાવેજો રજુ કરેલ નથી કે બેન્કના સાહેદને તપાસેલ નથી, ફરીયાદી દવારા ૨૮ લાખ જેટલી મોટી રકમ આપેલ હોવાનું જણાવેલ છે તો તેઓની પાસે આવી રકમ હોવાનો પુરાવો રજુ કરવો જોઈએ જે આ કામે રજુ કરેલ નથી, આ કામે ફરીયાદી તરફે સાહેદોને તપાસેલ છે તેઓ દવારા બીલો આપેલાનો પુરાવો આપેલ છે પરંતું આવા બીલના નાણા તેઓને ચેકથી ચુકવેલ હોવાનું જણાવેલ હોય પરંતું ફરીયાદી દવારા આવા નાણા તેઓને ચેકથી મળેલ હોવાની હકીકત પુરવાર કરવા પોતાના ખાતાનું સ્ટેટમેન્ટ રજુ કરેલ નથી અને તેઓના પુત્રનું સ્ટેટમેન્ટ રજુ કરેલ છે જેમા પણ તેઓને નાણા ચુકવાયેલ હોવાનું જણાઈ આવતું નથી, આ કામના ફરીયાદી દવારા તેઓની ફરીયાદમાં તેઓ જે સાહેદોને તપાસવા માગે છે તેઓનું લીસ્ટ જણાવેલ છે તેમ છતાં આવા સાહેદોને ફરીયાદી દવારા તપાસવામાં આવેલ નથી તેમજ પુરાવા દરમ્યાન પણ અરજી આપેલ હતી તેમાં જણાવેલ તમામ સાહેદોને પણ તપાસેલ નથી, આમ ફરીયાદી દવારા આરોપીનો ચેક ખોવાઈ ગયેલ હતો જે ચેક સ્ટોપ પેમેન્ટ કરાવેલ હતો તેમ છતાં તેઓ દવારા આ ચેક વસુલાત માટે નાખીને તેનો દુરઉપયોગ કરેલ છે જે અંગે આરોપી દવારા નોટીસનો જવાબ આપેલ છે જેમાં પણ આ તકરાર લીધેલ છે, જેથી આ કામના ફરીયાદી તેઓની કાયદેસરનું લેણું હોવાની, તેઓની નાણા ચુકવવાની ક્ષમતા હોવાની તેમજ આરોપી દવારા તેઓને ચેક કાયદેસરના લેણાની ચુકવણી માટે આપેલ હોવાની હકીકત પુરવાર કરી શકેલ ના હોય આરોપીને નિદોષ ઠરાવી છોડી મુકવાનો હુકમ કરવા અરજ કરેલ છે.

નિર્ણયના મુદ્દા:

(૧૧) ઉપરોક્ત હકીકતે આ કેસના નિર્ણય માટે ન્યાયના વિશાળ હિતમાં નીચે મુજબના મુદ્દા ઉપસ્થિત થાય છે.

--:: મુદ્દા ::--

(૧) શું ફરીયાદપક્ષ નિ:શંકપણે પુરવાર કરે છે કે, આ કામના આરોપી દવારા કાયદેસરના લેણા પેટે ફરીયાદીને ભાવનગર ડીસ્ટ્રીક્ટ કો.ઓ.બેન્ક લી.નો ચેક નં.૯૧૧૬૭૨ નો રૂ.૧૦,૦૦,૦૦૦/-નો તા.૦૫/૧૧/૨૦૧૯ ના રોજનો આપેલ જે ચેક ફરીયાદીએ પોતાના સૌરાષ્ટ્ર ગ્રામીણ બેન્ક, ગઢડામાં વસુલાત માટે રજુ કરતા તા.૦૬/૧૧/૨૦૧૯ ના રોજ ઇન્ડ ઈનસફીસીયન્ટ

ના શેરા સાથે વણચુકવાયેલ પરત ફરેલ જેથી ફરીયાદીએ તેઓના વકીલશ્રી મારફતે આરોપીને નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ ની કલમ-૧૩૮ મુજબ ની તા.૨૫/૧૧/૧૯ ના રોજની નોટીસ આપેલ જે નોટીસ આરોપીને મળી ગયેલ હોય તેમ છતાં આરોપીએ ચેકની રકમ ચુકવેલ ન હોય આરોપીએ નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ ની કલમ-૧૩૮ મુજબનો ગુન્હો ગુનો કરેલ છે. ?

(૨) શું હુકમ ?

મુદાના નિર્ણય:

(૧૨) ઉપરોક્ત મુદ્દાની કારણોમાં ચર્ચા કરી છે તે મુજબ નિર્ણય નીચે મુજબ છે.

-:: નિર્ણય ::-

(૧) હકારમાં.

(૨) આખરી હુકમ મુજબ.

નિર્ણયના કારણો:

(૧૩) ઉપરોક્ત નિર્ણયના કારણો નીચે મુજબ છે.

-:: કારણો ::-

(૧૪) મુદ્દા નંબર.૧ ::-

આ કામે ફરીયાદીએ આરોપી સામેનો ગુન્હો પુરવાર કરવા રજુ કરેલ છે તેની ચર્ચા કરતા પહેલા ચેક અંગે જોઈએ તો ચેક એ ચોકકસ બેંકરને કરેલ હુકમ છે કે, વ્યક્તિનું ખાતું જે બેંકમાં હોય તે બેંક ને પોતાના ખાતામાંથી અમુક ચોકકસ રકમ ચોકકસ વ્યક્તિ ને કે પોતાને ચુકવવાનો નિર્દેશ કરતો હુકમ છે, બેંકર (જેમની પાસે ડ્રોઅરનું ખાતું હોય તે બેંકર) ને જ્યાં સુધી ચેક નકારવાનું કોઈ કારણ ના હોય ત્યાં સુધી તેમણે ચેકની ચુકવણી કરવી પડે. આ બાબતે વધુ ચર્ચા કરતા પહેલા નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ ધ્યાને લેવી જરૂરી જણાય છે જે મુજબ, જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ,

સમગ્ર રીતે અથવા અંશતઃ કોઈપણ દેવું કે, અન્ય જવાબદારી અદા કરવા માટે કોઈ વ્યક્તિ પોતે નીભાવતો હોય તેવા ખાતા ઉપરનો ચેક એ ખાતામાંથી બીજી વ્યક્તિને નાણાંની ચૂકવણી કરવા માટે બેંકરને લખે અને એવા ચેકની ચુકવણી કર્યા વિના બેંક એ ચેક પરત કરે કારણ કે એ ખાતામાની જમા રકમ ચેકના સ્વીકાર માટે અપૂરતી છે અથવા તો બેંક સાથે સમજૂતીથી કરેલી વ્યવસ્થા કર્યા પ્રમાણે ચેકની રકમ કરતા વધુ છે ત્યારે આવી

વ્યક્તિએ ગુનો કર્યાનું ગણાશે અને આ કાયદાની કોઈ અન્ય જોગવાઈઓને બાધ ના આવે તેમ તેને બે વર્ષ સુધીની કેદની શિક્ષા અથવા ચેકની રકમથી બમણી રકમ સુધીનો દંડ અથવા બંને કરવામાં આવશે“..

પરંતુ એમ ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે, -

- જે તારીખે ચેક લખ્યો હોય તે તારીખથી ત્રણ મહિનાની મુદત અથવા તેની કાયદેસરની મુદત એ બંનેમાંથી જે વહેલી આવતી હોય, તેટલી મુદતની અંદર ચેક બેન્કમાં રજૂ કરવામાં આવેલો હોય,
- પ્રસંગ પ્રમાણે ચેક લેનાર અથવા તેના ધારક ચેક ભરપાઈ થયા વિના પરત આવવા સંબંધી બેન્ક પાસેથી તેની માહિતિ મળ્યાના ૩૦ દિવસની અંદર ચેક લખનારને લેખિત માં નોટીસ આપીને નાણાંની સદરહું રકમની ચૂકવણી કરવા માટે માંગણી કરી હોય અને,
- તેવી નોટીસ મળ્યાના ૧૫ દિવસની અંદર ચેક લખનાર ચેકના નાણાં લેનાર અથવા જે તે કિસ્સામાં ચેકના ધારકને સદરહું નાણાંની ચૂકવણી કરવામાં નિષ્ફળ જાય.

સ્પષ્ટીકરણ :-

આ કલમના હેતુ માટે “દેવું અથવા અન્ય જવાબદારી”એટલે કાયદેસર રીતે જેનો અમલ કરાવી શકાય તેવું દેવું અથવા અન્ય જવાબદારી એવો થાય છે.

આ કામે ફરીયાદીએ આરોપી સામેનો આક્ષેપીત ગુન્હો સાબિત કરવા આરોપીએ રકમ ચુકવવા માટે તેઓના ખાતાનો ચેક આપેલાની હકીકત પુરવાર કરવી પડે અને જો ફરીયાદી આ હકીકત પુરવાર કરે તો ફરીયાદીની તરફેણમાં નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૧૮ મુજબનું કાયદાનું અનું માન કે, અવેજ, તારીખ, સ્વીકારવાનો સમય, તબદીલીનો સમય, શેરાઓના ક્રમ, ગુમ થયેલ વિનિયમપત્ર ઉપર લગાડેલી પુરતી ટીકીટો સંબંધે અને તેનો ધારણકર્તા કાયદેસરનો ક્રમિક ધારણકર્તા હોવાનું ઉપસ્થિત થાય અને જેની વિરૂદ્ધની હકીકત પુરવાર કરવાની જવાબદારી આરોપી પર છે, તેવીજ રીતે નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૯ વંચાણે લેતાં તેમાં પણ "જ્યાં સુધી વિપરીત પુરવાર કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી એવું અનુંમાન કરવામાં આવશે કે, ચેકના ધારકે એક્ટની કલમ-૧૩૮ માં જણાવેલ ચેક, કોઈ દેવું અથવા અન્ય જવાબદારી ને પુરેપુરી રીતે અથવા અંશતઃડીસ્ચાર્જ કરવા માટે મેળવ્યો હતો." આમ વિરૂદ્ધની હકીકત સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી એવું અનુંમાન કરવામાં આવશે કે ચેક ધારણ કરનારે તે ચેક નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ માં દર્શાવ્યા મુજબ તેના કોઈ દેવાના અથવા અન્ય જવાબદારીના પુરેપુરા અથવા તેના કોઈ ભાગમાંથી બોજમુક્ત થવાના બદલામાં તે ચેક મેળવ્યો હશે અને આવો

વણચુકવ્યો પરત થયેલો ચેક હાલનું કાયદેસરનું દેવું કે જવાબદારી અદા કરવા માટે આપવામાં આવેલ હતો તેવું અનુમાન કરવામાં આવશે આનાથી વિરુદ્ધ પુરવાર કરવાનો બોજો ચાને કે પરત આવેલ વણચુકવાયેલ ચેક કાયદેસરની જવાબદારી કે દેવા પેટે ન હતો તેમ પુરવાર કરવાનો બોજો તે ચેક લખી આપનાર પર રહે છે,આમ નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ -૧૧૮(એ) અને કલમ-૧૩૮ના અનુમાનો એ કાયદાના અને ચોક્કસ અનુમાનો છે અને આરોપી તરફથી જ્યાં સુધી વિરુદ્ધનું પુરવાર ન થાય ત્યાં સુધી તે ખંડીત થતા નથી.આ બાબતે નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત ધ્વારા એ સિદ્ધાંત પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવેલ છે કે,આરોપીએ આવો વિરુદ્ધનો શંકાથી પર ચુસ્ત પુરાવો આપવા માટે આરોપી એ સાક્ષીના પાંજરામાં પણ આવવાની જરૂર રહેતી નથી એટલે કે અનુમાનનું ખંડન આરોપી ફરીયાદપક્ષે જે પુરાવો રજૂ કરેલો છે તેના ધ્વારા પણ તે કરી શકે છે અને આરોપી ધ્વારા માત્ર શંકા ઉત્પન્ન કરતો કે શક્ય પુરાવો આપવો જ જરૂરી છે.

(૧૫)આ હકીકત સાથે ફરીયાદીએ રજૂ કરેલ પુરાવો ધ્યાને લેતા આ કામે ફરીયાદીએ તેઓની ફરીયાદમાં આરોપી તેઓના કૌટુંબીક સગા થતા હોય તેઓને સને.૨૦૧૩ થી સને.૨૦૧૯ સુધીમાં જરૂરીયાત મુજબ રૂ.૨૮ લાખ જેટલી રકમ હાથ ઉછીની આપેલ હતી,અને આ નાણાની અવારનવાર ઉધરાણી કરતા આરોપી દ્વારા મે.૨૦૧૯ માં પ્રોમીસરી નોટ કરી આપેલ હતી જે મુજબ તા.૩૧/૦૮/૧૯ સુધીના નાણા ચુકવવાના હતા તે ચુકવેલ નહી અને આરોપી પાસેથી નાણાની ઉધરાણી કરતા આરોપી દ્વારા ભાવનગર ડીસ્ટ્રીક્ટ કો.ઓપ.બેન્ક લી.ગઢડાનો ચેકનં.૯૧૧૬૭૨ તા.૦૫/૧૧/૧૯ ના રોજ નો રૂ.૧૦ લાખનો લખી આપેલ હતો જે ચેક ફરીયાદી દ્વારા તેઓની સૌરાષ્ટ્ર ગ્રામીણ બેન્ક,ગઢડા શાખામાં નાખતા ફંડ ઈનસફીસીયન્ટના શેરા સાથે વણચુકવાયેલ પરત ફરેલ હતો જેથી ફરીયાદીએ તેઓના વકીલશ્રી મારફતે આરોપીને નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબની નોટીસ તા.૨૫/૧૧/૧૯ ના રોજ આપેલ હતી જે નોટીસ આરોપીને મળી ગયેલ હોય તેમ છતા આરોપી એ નોટીસનો ખોટો જવાબ આપી ચેકની રકમ ચુકવેલ ન હોય હાલની ફરીયાદ કરેલ હોવાનું જણાવેલ છે કે,આ ફરીયાદની હકીકત પુરવાર કરવા ફરીયાદી તરફે આંક-૦૪ થી પોતાની સરતપાસની જુબાની આપેલ છે તેમાં પણ આ કામના આરોપી ને અલગ અલગ સમયે અલગ અલગ કારણોસર કુલ રૂ.૨૮ લાખ આપેલ હોવાનો તેમજ તે પેટે આરોપી દ્વારા પ્રોમીસરી નોટ લખી આપેલ હોવાનો તેમજ હાલનો ફરીયાદવાળો ચેક આપેલ જે ચેક બેન્કમાં વસુલાત માટે નાખતા અપુરતા ભંડોળને કારણે વણચુકવાયેલ પરત ફરેલ હોવાનો સમર્થનકારી મૌખિક પુરાવો આપેલ છે તેમજ ફરીયાદી દ્વારા આ કામે દસ્તાવેજી પુરાવો પણ રજૂ કરેલ છે જેમાં આ કામે આંક-૨૩ થી ચેકનં.૯૧૧૬૭૨ રજૂ થયેલ છે જેની તા.૦૫/૧૧/૧૯ ના રોજથી છે જે ચેક ફરીયાદી દ્વારા તેઓના

બેન્કના ખાતામાં નાખતા સદર ચેક તા.૦૬/૧૧/૧૯ ના રોજ અપુરતા ભંડોળના શેરા સાથે વણચુકવાયેલ પરત ફરેલ જે રીટર્ન મેમો આ કામે આંક-૨૫ થી રજુ થયેલ છે, જેથી ફરીયાદી દવારા નિયત સમયમાં તા.૨૫/૧૧/૧૯ ના રોજ આરોપીને ચેકના નાણા ચુકવી આપવા માટે વકીલશ્રી મારફતે નોટીસ આપેલ હતી સદર નોટીસ આરોપીને મળી ગયેલ હતી જે નોટીસની ઓફીસ નકલ આંક-૨૫ તથા આરોપીને નોટીસ મળ્યાની એકનોલેજમેન્ટ સ્લીપ આ કામે આંક-૨૬ થી રજુ કરેલ છે તેમજ ફરીયાદીના પુરાવા દરમ્યાન, કપાસના બીલો, બેન્ક સ્ટેટમેન્ટ, ગીરો ખત તેમજ પ્રોમીસરી નોટ રજુ કરેલ છે જે પ્રોમીસરી નોટમાં આ કામનન આરોપી દવારા ફરીયાદીને આપવાના રૂ.૨૮ લાખ પૈકી રૂ.૧૦ લાખ તા.૩૧/૦૮/૧૯ સુધીમાં આપવાના છે અને બાકીની રકમ બે વર્ષ પછી આપવાની છે તેમ લખાણ કરવામાં આવેલ છે જેમાં ફરીયાદી, સાક્ષી તથા આરોપીની સહીઓ કરવામાં આવેલ છે, વધુમાં આ પ્રોમીસરીનોટની હકકીતો પુરવાર કરવા માટે ફરીયાદી તરફે સાહેદ આપાભાઈને આંક-૫૯ થી તપાસવામાં આવેલ છે જેમાં તેઓ દવારા આરોપીએ લીધેલ નાણા ચુકવવા માટે પ્રોમીસરી નોટ લખી આપેલ હોવાનો સમર્થનકારી પુરાવો આપેલ છે, આમ ફરીયાદી તથા સાહેદોની જુબાની તથા સમર્થનમાં રજુ કરેલ દસ્તાવેજોને આધારે આ કામના આરોપી દવારા કાયદેસરના લેણા પેટેની રકમ ચુકવવા માટે ફરીયાદીને આપેલ જે ચેક અપુરતા ભંડોળના શેરા સાથે વણ ચુકવાયેલ પરત ફરેલ હોવાનું રેકર્ડ પર આવેલ છે. આમ ઉપરોક્ત પુરાવો ધ્યાન માં લેતા આ કામના આરોપી દવારા ફરીયાદીની પાસેથી લીધેલ નાણા ચુકવવા માટે ચેક આપેલ હોવાનું તેમજ આ ચેક તેની સમયમર્યાદામાં વસુલાત માટે બેન્કમાં નાખેલ જે ચેક અપુરતા ભંડોળના કારણોસર વણચુકવાયેલ પરત ફરેલ હોવાનું તેમજ આ અંગેની જાણ ફરીયાદી દવારા આરોપી ને નિયત સમય માં નોટીસ આપી કરેલ હોવા છતા આરોપી દવારા નોટીસમાં જણાવેલ સમયમાં ચેકના નાણા ચુકવેલ ના હોય ફરીયાદી દવારા નિયત સમયમાં હાલની ફરીયાદી દાખલ કરેલ હોવાનું ફલીત થતુ હોય નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૧૮ તથા કલમ-૧૩૯ મુજબના અનુમાનો કે આ ચેકની વિગતો તથા ફરીયાદવાળો ચેક આરોપી દવારા તેઓના કાયદેસરના લેણા માટે આપેલ હતો હોવાની હકીકત ફરીયાદીની તરફેલામાં ઉપસ્થિત થાય છે અને હવે જેનો ખંડનાત્મક પુરાવો આપવાનો બોજો આરોપી પર આવે છે.

(૧૬) આ કામના આરોપી તરફે આ કેસમાં બચાવ લેવામાં આવેલ છે કે, આ કામના ફરીયાદી દવારા આરોપીને અલગ અલગ સમયે કુલ રૂ.૨૮ લાખ જેટલી મોટી રકમ ઉછીની આપેલ હોવાનું જણાવેલ છે તેમ છતા તેઓની પાસે આટલી મોટી રકમ હોવાનો કે તેઓની આટલી મોટી આવક હોવાનો કોઈ પુરાવો રજુ કરેલ નથી જે પુરવાર કરવાનો બોજો ફરીયાદી ઉપર છે તેમ છતા ફરીયાદીની નાણા

આપવાની સક્ષમતા ફરીયાદી પુરવાર કરી શકેલ ના હોય તેનો લાભ આરોપીને મળવાપાત્ર થાય છે,જ્યારે ફરીયાદી તરફે દલીલ કરવામાં આવેલ છે કે,આ કામના આરોપી દવારા ચેક આપેલ છે તે કાયદેસરની લેણી રકમ ચુવવા માટે જ આપેલ હોવાનું કાયદા મુજબનું અનુમાન કરવાનું રહે છે તેનાથી વિરુદ્ધનો પુરાવો આરોપીએ આપવાનો રહે છે જે આ કામે આરોપી દવારા આપેલ ના હોય આરોપી તરફેની દલીલ ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં,આમ બંન્ને પક્ષકારોની દલીલ સાથે કેસનું રેકર્ડ તથા રજુ થયેલ પુરાવો ધ્યાનમાં લેતા આ કામના ફરીયાદી દવારા તેઓની ફરીયાદમાં જ એક સાથે રૂ.૨૮ લાખ આપેલાનું જણાવેલ નથી તેઓ દવારા સને.૨૦૧૩ થી સને.૨૦૧૯ સુધીમાં અલગ અલગ સમયે અલગ અલગ કારણોસર આરોપીઓને નાણા માગતા આપેલ હોવાનું જણાવેલ છે તેમજ ફરીયાદી દવારા તેઓ પોતે ખેતીકામ કરતા હોવાનો કેસ રજુ કરવામાં આવેલ છે અને તેઓની આવક પુરવાર કરવા માટે તેઓ દવારા સાહેદને તપાસીને કપાસ વેચાણના બીલો રજુ કરેલ છે જે આ કામે આંક-૫૨ થી ૫૪ સુધીના રજુ થયેલ છે જેમાં પ્રથમ બીલ ફરીયાદીના નામનું તથા બીજા બીલો તેઓના દિકરાના નામના હોવાનું જણાય છે જે બીલોની કુલ રકમ આશરે રૂ.૫ લાખ જેટલી થાય છે તેમજ આ બીલો પુરવાર કરવા માટે બીલ આપનાર સાહેદોને તપાસેલ છે જે બીલો પણ આંક-૫૭ તથા ૫૮ થી રજુ થયેલ છે તેમજ ફરીયાદી દવારા આ નાણા પૈકીના નાણા તેઓના દિકરા પાસ થી લઈને આપેલ હોવાનું જણાવેલ છે.વધુમાં ફરીયાદી તરફે તેઓની ખેતીની આવક હોવાનું જણાવેલ છે પરંતુ ખેતીની જમીન ધરાવતા હોવાનો કોઈ આધાર રજુ કરેલ નથી તેમ છતા રજુ કરેલ બીલો તથા સાહેદોનો પુરાવો જોતા તેઓની આવક અંગેનો પુરાવો રેકર્ડ ઉપર આવેલ છે.વધુમાં આરોપી તરફે ફરીયાદીએ ખેતીના,ઈન્કમટેક્સ અથવા તો આવક ના દસ્તાવેજો રજુ નહીં રાખેલ હોવાની તકરાર લીધેલ છે,આ મુદા ઉપર નામદાર સુપ્રિમકોર્ટ દવારા આપવામાં આવેલ **SANJABI TARI VS.KISHORE S.BORCAR - 2025(0)AIJEL-SC 75934** નો ચુકાદો ધ્યાને લેતા તેમાં જણાવેલ છે કે,

“NO DOCUMENTS AND/OR EVIDENCE LED WITH REGARD TO THE FINANCIAL INCAPACITY OF THE APPELLANT 22.

It is pertinent to mention that in the present case, the Respondent No.1- Accused has filed no documents and/or examined any independent witness or led any evidence with regard to the financial incapacity of the Appellant/Complainant to advance the loans in question. For instance, this Court in **Rajaram S/o Sriramulu Naidu (Since Deceased) Through LRs. vs. Maruthachalam (Since Deceased)Through LRs., (2023) 16 SCC 125** has held that presumptions under Sections 118 and 139 of the NI Act can be rebutted by the accused examining the Income Tax Officer and bank officials of the complainant/drawee.”

આમ ઉપરોક્ત ચુકાદો ધ્યાને લેતા હાલના કેસમાં પણ આરોપી દવારા આ ચેક ફરીયાદી પાસે કેવી રીતે આવેલ તેમજ આ ચેક કાયદેસરના લેણા પેટે આપવામાં આવેલ ના હોવાનો કોઈ વિરૂધ્ધનો પુરાવો રજુ કરી શકેલ ના હોય તેમજ ફરીયાદીની આવકની અસમર્થતા અંગેનો પ્રાથમિક પુરાવો પણ આપેલ ના હોય ફરીયાદી દવારા માત્ર ઈન્કમેટેક્સના રીટર્ન, હીસાબો કે, ખેતીના દસ્તાવેજો રજુ કરેલ ના હોવાથી ફરીયાદીની આરોપીને નાણા આપવાની સમર્થતા ના હોવાનું માની શકાય નહી જે સંજોગોમાં આરોપી તરફની ફરીયાદીની નાણા ચુકવવાની સક્ષમતા નહી હોવાની દલીલ ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવતી નથી.

(૧૭) આ કામના આરોપી તરફે આ કેસમાં મુખ્યત્વે બચાવ લેવામાં આવેલ છે કે, આ કામના આરોપી દવારા ફરીયાદીને ચેક કાયદેસરના નાણા ચુકવવા માટે આપેલ નથી પરંતુ તેઓના ચેક ખોવાઈ ગયેલ હોય જેની જાણ બેન્કને કરીને તેઓ દવારા ચેકનું સ્ટોપ પેમેન્ટ કરાવેલ હોય તેમજ આ અંગેની જાણ ફરીયાદીની નોટીસનો જવાબ આપીને કરેલ હોવા છતા ફરીયાદી દવારા હાલની ખોટી ફરીયાદ કરેલ છે તેમજ ચેકનું સ્ટોપ પેમેન્ટ કરાવેલ હોવાની હકીકત પુરવાર કરવા માટે તેઓ દવારા બેન્ક દવારા આપેલ પ્રમાણપત્ર તથા પોતાના ખાતાનું સ્ટેટમેન્ટ રજુ કરેલ છે જે સ્ટેટમેન્ટમાં દર્શાવામાં આવેલ છે જેથી ફરીયાદીની ફરીયાદ ચાલવાપાત્ર થતી નથી, જ્યારે ફરીયાદી તરફે દલીલ કરવામાં આવેલ છે કે, બેન્ક દવારા આપવામાં આવેલ રીટર્ન મેમોમાં ચેક રીટર્ન થવાનું કારણ ઇન્ડ ઈનસફીસીયન્ટ જણાવેલ છે અને કોઈ વ્યક્તિ સહી કરેલા કોરા ચેકો રાખી મુકે તે સંભવીત ના હોય આરોપી તરફેની દલીલ ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહી, આમ બંને પક્ષકારોની આ દલીલ સાથે કેસનું રેકર્ડ જોતા આ કામના ફરીયાદી તરફે રજુ કરવામાં આવેલ રીટર્ન મેમોમાં ચેક રીટર્ન થવાની કારણ ઇન્ડ ઈનસફીસીયન્ટ જણાવેલ છે જ્યારે આરોપી તરફે રજુ કરવામાં આવેલ બેન્કનું પ્રમાણપત્ર તથા ફરીયાદીના બેન્કનું સ્ટેટમેન્ટ જોતા ચેકનં.૯૧૧૬૭૨ તા.૦૭/૦૮/૧૮ ના રોજ સ્ટોપ પેમેન્ટ કરવામાં આવેલ હોવાનું જણાય છે, તેમજ આરોપી દવારા આ હકીકત નોટીસના જવાબમાં પણ જણાવેલ હતી જો કે આ કામે ફરીયાદી કે આરોપી પૈકી કોઈ દવારા બેન્કના સાહેદને આ બાબતની પુર્તતા કરવા માટે તપાસવામાં આવેલ નથી તેમ છતા માત્ર ચેકનું સ્ટોપ પેમેન્ટ કરાવેલ હોવાના કારણોસર આરોપી સામે નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ મુજબની ફરીયાદ નહી બનતી હોવાનું ગણી શકાય નહી કારણ કે, આવા કેસમાં ફરીયાદી પાસે આરોપીના ખાતાનો આરોપીનો સહી કરેલ ચેક કેવી રીતે આવેલ તેનો ખુલાસો કરવાનો બોજો આરોપી ઉપર આવે છે જે માટે આરોપી તરફે તેઓની ચેકબુક ખોવાઈ ગયેલ હોવાનું કારણ જણાવેલ છે પરંતુ જ્યારે ફરીયાદી દવારા તેઓને ચેક રીટર્નની નોટીસ આપેલ તે બાદમાં તેઓને આ ચેક ફરીયાદી પાસે હોવાનું જાણમાં આવેલ છે તેમ છતા આવો ચેક જો કાયદેસર

રીતે ફરીયાદી પાસે આવેલ ના હતો તો આરોપી દવારા આવા ચેક અંગે ફરીયાદી સામે કોઈ કાયદેસરની કાર્યવાહી કેમ કરેલ તથી તે પણ પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થાય છે કારણ કે ફરીયાદી દવારા આ ચેક તેઓ ને આરોપીએ કાયદેસરનું લેણું ચુકવવા માટે આપેલ હોવાનો પુરાવો આપેલ છે તેમજ ફરીયાદી તરફે પ્રોમીસરી નોટ પણ રજુ કરેલ છે જેમાં આરોપી દવારા ફરીયાદીની લેણી રકમ કબુલ કરેલ છે અને આરોપી દવારા ચેકની તારીખે તેઓના ખાતામાં ચેકની રકમ જેટલી રકમ હોવાનો કોઈ પુરાવો ના આપેલ હોય તેમજ આરોપી દવારા બેન્કમાં પણ ચેક સહી કરેલ હોય અને ખોવાઈ ગયેલ હોવાની હકીકત જણાવેલ નથી તેમજ આરોપીનો સહી કરેલ ચેક એ જ ફરીયાદી પાસે આવે કે જેઓને આરોપી પાસેથી નાણા લેવાના હોય તેવો સંજોગ બનવો પણ શક્ય જણાતુ નથી,વધુમાં આરોપી દવારા ફરીયાદીની નોટીસનો જવાબ આપેલ છે જે આંક-૨૮ થી રજુ થયેલ છે તેના પેરાનં.૭ માં ઘરમાં બિમારી હોય ક્યારેક એક લાખ કે દોઢેક લાખ વ્યાજે લીધેલ હતા તેમ સ્વીકાર કરેલ છે તેમજ આરોપી દવારા પોતાના ભાઈની જમીન વેચીને આગેવાનોની હાજરીમાં નાણા ચુકવી દીધેલ હોવાનું જણાવેલ છે,આમ આરોપી તરફે ફરીયાદી પાસેથી નાણા લીધેલ હોવાનું તો નોટીસના જવાબમાં કબુલ રાખેલ છે તેમજ નાણા ચુકવેલાનું પણ જણાવેલ છે જો કે આ કામે ફરીયાદીને નાણા ચુકવી દીધેલ હોવાનો કોઈ આધાર રજુ કરેલ નથી તેવા સંજોગોમાં ફરીયાદવાળો ચેક આરોપી દવારા કાયદેસર ના લેણાની રકમ ચુકવવા માટે આપેલ હોવાનું જણાય છે તેમજ આ મુદા ઉપર નામદાર સુપ્રિમકોર્ટ દવારા **M/S Laxmi Dyechem vs State Of Gujarat & Ors on 27 November, 2012** ના ચુકાદામાં જણાવેલ છે કે,

Dishonour of cheques simpliciter for the reasons stated in Section 138 of the NI Act although is sufficient for commission of offence since the presumption of law on this point is no longer res integra, the category of 'stop payment' instruction to the bank **where the account holder has sufficient funds in his account to discharge the debt** for which the cheque was issued, the **said category of cases would be subject to rebuttal** as this question being rebuttable, the accused can show that the stop payment instructions were not issued because of **insufficiency or paucity of funds**, but stop payment instruction had been issued to the bank for **other valid causes** including the reason that there was no existing debt or liability in view of bonafide dispute between the drawer and drawee of the cheque. If that be so, then offence under Section 138 although would be made out, the same will attract Section 139 leaving the burden of proof of rebuttal by the drawer of the cheque. Thus, in cases arising out of 'stop payment' situation, Sections 138 and 139 will have to be given a harmonious construction as in that event Section 139 would be rendered nugatory.

આમ ઉપરોક્ત ચર્ચા તથા ચુકાદો ધ્યાને લેતા આરોપી તરફનો ચેક ખોવાયેલ હોય તેનું સ્ટોપ પેમેન્ટ કરાવેલ હોવાના કારણોસર ફરીયાદ ચાલવાપાત્ર થતી ના હોવાનો બચાવ ગ્રાહ્ય રાખવાપાત્ર જણાતો ના હોય ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવતો નથી.વધુમાં આરોપી તરફે દલીલ કરેલ છે કે,ફરીયાદી દવારા તેઓના સાહેદ લીસ્ટમાં જણાવેલ સાહેદોને તપાસેલ નથી જેથી આ બાબત શંકા ઉપજાવે છે પરંતું ફરીયાદપક્ષે કયા સોહદને તપાસવા કે કયા સાહેદને નહી તપાસવા તે તેઓની વિવેકબુઝ્ઘી અને મનસુફી ઉપર આધાર રાખે છે કારણ કે,પુરાવાના કાયદા મુજબ દરેક કેસમાં અમુક સંખ્યા માં સાહેદો તપાસવા જોઈએ કે અમુક સાહેદોને તપાસવા જ જોઈએ કે ફરીયાદમાં દર્શાવેલ એવા તમામ સાહેદો ને તપાસવા જોઈએ એવો કોઈ કાયદાનો નિયમ નથી, તેમજ ફરીયાદપક્ષે દરેક કેસમાં સ્વતંત્ર સાહેદો દવારા પોતાને કેસ સાબીત કરવો તેવો પણ કાયદાનો કોઈ નિયમ નથી અદાલત ને ફક્ત સાહેદોના પુરાવાની ગુણવત્તા સાથે સબંધ હોય છે,સાહેદોની સંખ્યા સાથે નહી જેથી ફરીયાદી દવારા સોહદ તરીકે દર્શાવેલ સાહેદોને તપાસેલ ના હોય તેનાથી ફરીયાદપક્ષના કેસના ગુણદોષમાં વધું કોઈ ફેર પડી શકે નહી અને જો આ સાહેદ આરોપીને મદદ કરી શકે તેમ હોય તો આરોપી પણ તેઓના પુરાવામાં તેઓને સાહેદ તરીકે તપાસી શકેલ હોત જેથી માત્ર સાહેદો નહી તપાસવાથી ફરીયાદપક્ષ ના કેસમાં શંકા ઉપજતી હોવાની આરોપી તરફેની દલીલ હાલનો કેસ નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબનો હોય ગ્રાહ્ય રાખવાપાત્ર જણાતી ના હોય ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવતી નથી.

(૧૮)વધુમાં આરોપી દવારા ફરીયાદીને ચેક આપવામાં આવેલ ના હોવાની તકરાર લીધેલ છે જેથી ફરીયાદી પાસે આ ચેક કેવી રીતે આવેલ તે પુરવાર કરવાનો બોજો તેઓની ઉપર છે કારણ કે, નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબ જ્યારે ફરીયાદી પાસે આ ચેક છે તો આવો ચેક તેઓની પાસે કાયદેસરના લેણા પેટેનો હોવાનું કાયદા મુજબનું અનુમાન ઉપસ્થિત થાય છે જો કે આરોપી દવારા ચેક ખોટી રીતે ચેક મેળવી લઈ રજુ રાખેલ હોવાની તકરાર લીધેલ હોય તો આ હકકીત પુરવાર કરવાનો બોજો તેઓની ઉપર આવે છે અને ફરીયાદીની ઉલટતપાસમાં પણ એવી કોઈ બાબત રેકર્ડ ઉપર લાવવામાં આવેલ નથી કે જેના આધારે ફરીયાદીએ રજુ કરેલ ચેક આરોપી પાસેથી ખોટી રીતે ચેક મેળવી લઈ ખોટી સહી કરીને રજુ રાખેલ હોવાનું માની શકાય,આમ ફરીયાદી એ પોતાની જુબાની તથા રેકર્ડ પરના પુરાવાઓથી પોતાના કેસમાં નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૧૮ તથા કલમ-૧૩૮ હેઠળ કરવામાં આવતા અનુમાનો આરોપી વિરુદ્ધ લાગુ પડે છે તેવું અત્રેની અદાલતને બતાવેલ છે,આમ આ કેસમાં નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૧૮ તથા કલમ-૧૩૮ હેઠળ કરવામાં આવતા અનુમાનો મુજબ હવે આરોપીએ સદર અનુમાનોનું ખંડન

કરવાનું રહે અને જ્યારે આ કામના આરોપીએ ફરીયાદીને ચેક આપેલો ના હોય કે ચેક આપેલ ત્યારે તેઓના ખાતામાં ચેકની રકમ જેટલા નાણા જમા હોય તેવો કોઈ બચાવ તેઓ દ્વારા રેકર્ડ પર લાવવામાં આવેલ નથી,વધુમાં ફરીયાદીની જુલાનીમાં આરોપીને તેઓની હાજરીમાં ચેકમાં પોતાની સહી કરી આપેલ હોવાનો તેમજ આ નાણા પેટે પ્રોમીસરી નોટ પણ લખી આપેલ હોવાનો પુરાવો પડકારવામાં આવેલ ના હોય તથા આ ચેક ફરીયાદી પાસે કેવી રીતે આવેલ તેનો ખુલાસો કરતો પુરાવો રજુ થયેલ ના હોય તેવા સંજોગોમાં માત્ર દલીલ કરવા માત્રથી તેઓની હકીકત માં તથ્ય હોવાનું માની શકાય તેમ નથી અને આ કામે કાયદા મુજબના ફરીયાદીએ તમામ પાસાઓ પુરવાર કરેલ હોય ફરીયાદીની તરફેણમાં કાયદા મુજબના અનુમાનો ઉપસ્થિત થતા હોય તે અંગે વિરૂધ્ધનો પુરાવો કે અનુમાનોને ખંડીત કરતો પુરાવો આપવાનો બોજો આ કામના આરોપી પર છે જે માટે આરોપી તરફે બેન્કના સ્ટેટમેન્ટ તથા પ્રમાણપત્ર રજુ કરીને વિરૂધ્ધની હકીકત રેકર્ડ લાવવાનો પ્રયત્ન કરેલ છે પરંતુ આ કામના આરોપી તરફે તેઓના નોટીસના જવાબમાં ફરીયાદી પાસેથી નાણા લીધેલ હોવાનો કરવામાં આવેલ સ્વીકાર તેમજ આવા નાણા પરત ચુકવેલ હોવાનો કેસ રજુ કરવામાં આવેલ હોય તેમ છતા આવી હકીકત લગત કોઈ પુરાવો રજુ કરવામાં આવેલ ના હોય માત્ર બેન્કના પ્રમાણ પત્ર ને આધારે આરોપી દ્વારા ચેકનું સ્ટોપ પેમેન્ટ કરાવામાં આવેલ હોવાનું પુરવાર થઈ શકે પરંતુ તેના આધારે આરોપી દ્વારા ફરીયાદી પાસેથી લીધેલ નાણા ચુકવવા માટે ચેક નહી આપેલ હોવાની હકીકત પુરવાર થયેલાનું માની શકાય તેમ નથી,વધુમાં આરોપી દ્વારા ચેક ખોવાયેલ તે માટે બેન્કમાં ચેકનું સ્ટોપ પેમેન્ટ કરાવેલ છે પરંતુ આવી સહી કરેલી એક કરતા વધારે ચેકબુકો ખોવાઈ જાય તેમ છતા પોલીસમાં આવી ચેકબુક ગુમ થયાની ફરીયાદ કે અરજી કે જાણ ના કરે તે પણ સંભવીત જણાતુ નથી જેથી આરોપી તરફેનો આવો ચેકબુક ગુમ થયાનો વિરૂધ્ધનો પુરાવો અદાલત દ્વારા ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવતો નથી.

(૧૯)આમ આ કામના ફરીયાદીની ફરીયાદ મુજબ આ કામના આરોપીએ નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ-૧૩૮ મુજબ આ કામના આરોપી દ્વારા ફરીયાદીને તેઓના કાયદેસરના ઉછીના લીધેલ નાણા ચુકવવા માટે ચેક આપેલ હોય જે ચેક નીચત સમયમાં વસુલાત માટે બેન્કમાં નાખતા અપુરતા ભંડોળના કારણોસર વણચુકવાયેલ પરત ફરેલ હોય અને જેથી ફરીયાદી એ સમયમાં આરોપીને ચેકની રકમ ચુકવી આપવા ડીમાન્ડ નોટીસ આપેલ હોય જે આરોપીને મળી ગયેલ છે તેમ છતા નોટીસ સમયમાં તેઓએ ચેકની રકમ નહી ચુકવીને નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ-૧૩૮ મુજબનો ગુન્હો કરેલ હોવાનું પુરવાર કરી શકેલ છે અને ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટ ની કલમ-૧૧૮ તથા કલમ-૧૩૯ ના અનુમાન મુજબ તેમજ નામદાર સુપ્રિમકોર્ટ દ્વારા

RANGAPPA VS.SRI MOHAN - 2010(0)AIJEL-SC 48349 ના કેસમા ઠરાવેલ સિધ્ધાંત મુજબ જ્યાં સુધી આરોપી વિરુદ્ધનો પુરાવો ન આપે,અગર તો ફરિયાદીનો પુરાવો વિસ્વસનીય રીતે રિબટ ન થાય ત્યાં સુધી એક કાયદેસરની જવાબદારીના દેવા પેટે આપેલ છે તેવુ અનુમાન થાય જ્યારે આ કેસમાં આરોપી દવારા પોતાના સહી એકમા નહી હોવા અંગેના બચાવમાં બેન્કના કોઈ સાહેદનો મૌખિક પુરાવો રજુ કરેલ નથી અને ફરીયાદીના તેઓની રૂબરૂ આરોપી દવારા સહી કરીને એક આપેલ હોવાના પુરાવા ને ઉલટતપાસમાં પડકારેલ નથી તેમજ આ કામે રજુ થયેલ રીટન મેમોમાં પણ બેન્ક દવારા અપુરતું ભંડોળ હોવાનું જ કારણ દર્શાવેલ છે જેથી પુરાવા દરમિયાન લેવામા આવેલ ઈન્કાર અગર તો દલીલમાં લીધેલ કથન આરોપીનો ખંડનાત્મક પુરાવો ગણી શકાય નહી,આમ ઉપરોક્ત તમામ કારણોસર ફરિયાદપક્ષે રજુ થયેલ પુરાવાનું ખંડન કરવામાં તેમજ ફરીયાદીની તરફેણમાં કાયદામાં જણાવેલ અનુમાનોનું ખંડન કરવામાં આરોપીપક્ષ નિષ્ફળ ગયેલ હોય આ કામના આરોપી વિરુદ્ધ નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ-૧૩૮ મુજબનો ગુન્હો કરેલ હોવાનું નિશંકપણે પુરવાર થતુ હોય ન્યાયના હિતમાં મુદાનં.૧ નો નિર્ણય હકારમાં આપવામાં આવે છે.

નિષ્કર્ષ :

(૨૦)ઉપરોક્ત મુદાનં.૧ ના નિર્ણયો તથા કારણો ધ્યાનમાં લેતા મુદાનં.૨ લગત નીચે મુજબનો આખરી હુકમ ફરમાવામાં આવે છે.

-:: હુકમ ::-

(૧) આ કામના આરોપી:શાંતીભાઈ દીલુભાઈ(ગઢવી)ઔસુરાને ફોજદારી કાર્યરીતી અધિનીયમ ની કલમ-૨૫૫(૨)હેઠળ નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ-૧૩૮ મુજબના ગુન્હામાં તકસીરવાન ઠરાવવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

(૨) આ કામના આરોપીને તકસીરવાન ઠરાવેલ હોય તેઓની સામેનો કેસ વોરંટ ટ્રાયેબલ ના હોય કાયદા મુજબ આરોપીને સજા બાબત સાંભળવા જરૂરી નથી પરંતું કુદરતી ન્યાયના સિધ્ધાંતો મુજબ આરોપીને સાંભળવાની તક આપવામાં આવે તો ન્યાયનું હિત જળવાય તેમ હોય સજા અંગે સાંભળવા મુલતવી રાખવામાં આવેલ છે.

ચુકાદો આજરોજ ખુલ્લી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી જાહેર કર્યો.

તારીખ:-૦૬/૦૬/૨૦૨૬

સ્થળ:-ગઢડા

(હિતેશકુમાર અમરભાઈ મકા)

જ્યુડી.મેજી. ફ.ક.ગઢડા

Judge Code No-GJO1459

(૨૧)આ કામના આરોપીની સજા અંગે સાંભળવા કામ રાખવામાં આવેલ છે અને ફરીયાદીપક્ષ તથા આરોપીપક્ષને સજા અંગે સાંભળેલ છે.

આ કામના આરોપીના વિધવાન વકીલશ્રીને સાંભળ્યા તેઓએ એવી દલીલ કરે છે કે,ફરીયાદપક્ષ તરફથી રજુ થયેલ રેકર્ડ પરની હકીકત ધ્યાને લેતાં આરોપી નો સૌ પ્રથમ ગુન્હો છે,આરોપી મોટી ઉમરના હોય તેમજ ગરીબ ઈસમ કમાનાર એકજ વ્યક્તી છે,આમ ઉપરોક્ત તમામ સંજોગો અને હકીકતો ધ્યાને લઈ આરોપીને ઓછી સજા કરવા અરજ ગુજારેલ છે.

આ કામના ફરીયાદીના વકીલશ્રી દવારા રજુઆત કરેલ છે કે,આ કામના આરોપી દવારા ફરીયાદી સાથે આર્થિક ગુનહો આચરેલ છે જે અદાલતમાં પુરવાર થયેલ છે જેથી હાલના સમયમાં આવા ગુન્હાનું પ્રમાણ જોતા સમાજમાં દાખલો બેસાડવા માટે વધુમાં વધું સજા કરવા અરજ કરેલ છે.

આ કામના આરોપી તરફેની રજુઆત ધ્યાને લેતાં આરોપીની વિરૂદ્ધમાં આ અગાઉ ગુનામાં સંડોવાયેલ હોય તેવું ફરીયાદપક્ષે જણાવેલ નથી,આમ આ આરોપી સૌ પ્રથમ ગુન્હો છે તથા તેમનો કોઈ ગુન્હાહિત ઇતિહાસ નથી,વધુમાં આરોપીને તકસીરવાન ઠરાવવામાં આવતા હોઈ આખરી હુકમ કરતાં પહેલાં આરોપીને પ્રોબેશન ઓફ ઓફેન્ડર્સ એક્ટ તેમજ ફોજદારી કાર્યરીતી અધિનીયમની કલમ-૩૬૦ની જોગવાઈનો લાભ આપવા પાત્ર છે કે કેમ તે હકીકત ધ્યાનમાં લેવી પડે અને આ કામના આરોપીએ આર્થિક ગુનો કરેલ છે અત્યારના પ્રવર્તમાન સમયમાં ઘંધાને લગતા તમામ નાણાં કીય વ્યવહારો ચેક ઉપર આધારીત છે મોટી રકમના નાણાંની લેવડ દેવડ ચેકથી થાય છે અને આ ચેક ચલણી નોટ જેવો ક્ષતિ રહીત હોવો જોઈએ એક વખત જો એક વ્યક્તિ બીજી વ્યક્તિ કે બેંક ને ચેક આપે તો તે ચેકનું અવમૂલ્યન થવું જોઈએ નહીં ચેક પરત ફરે તો તેનો અર્થ એવો થાય કે ચેકનું અવમૂલ્યન થયેલ છે અને તેની કોઈ કીમત રહેલ નથી એટલા માટે જ ચેક પરત ફર્યાની ફરીયાદના આવા આર્થિક ગુન્હામાં આરોપીને પ્રોબેશન ઓફ ઓફેન્ડર્સ એક્ટ અને ફોજદારી કાર્યરીતી અધિનીયમ ની કલમ-૩૬૦ની જોગવાઈનો લાભ આપી શકાય નહીં,આમ ઉપર મુજબ તમામ હકીકત અને ચર્ચા જોતાં આરોપીને પ્રોબેશન ઓફ ઓફેન્ડર્સ એક્ટ તેમજ ફોજદારી કાર્યરીતી અધિનીયમ ની કલમ-૩૬૦ની જોગવાઈનો લાભ આપવા પાત્ર થતો ના હોય પરંતું આરોપી મોટી ઉમરના હોય તે બાબત સજા કરતા સમયે ધ્યાનમાં રાખી કાયદાની જોગવાઈ તથા ચેકની રકમ તથા આરોપી દવારા કેસ ચાલતા દરમ્યાન નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૪૩(એ) હેઠળ અદાલતના હુકમ મુજબ રૂ.૧ લાખ જમા કરાવેલ હોય તે ધ્યાનમાં લેતાં આરોપીને કાયદા મુજબની યોગ્ય સજા કરવી જરૂરી હોય તેમજ ફરીયાદીને થયેલ નુકસાનની તમામ હકીકતો અને ચર્ચા લક્ષમાં લઈ ન્યાયના હિતમાં નીચે મુજબનો આખરી હુકમ ફરમાવામાં આવે છે.

-:: હુ ક મ ::-

- (૧) આ કામના આરોપી:શાંતીભાઈ ટીલુભાઈ(ગઢવી)ઓસુરાને ફોજદારી કાર્યરીતી અધિનીયમની કલમ-૨૫૫(૨)હેઠળ નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબના ગુન્હામાં તકસીરવાન ઠરાવી ૧(એક) વર્ષની સાદી કેદની સજા ભોગવવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.
- (૨) વધુમાં આ કામના આરોપીને ફોજદારી કાર્યરીતી અધિનીયમની કલમ-૩૫૭ મુજબ રકમ રૂ.૯,૦૦,૦૦૦/-ફરીયાદીને દીન-૩૦ માં વળતર તરીકે ચુકવી આપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે જો આરોપી આ રકમ નીચત સમયમાં ચુકવામાં નિષ્ફળ જાય તો વધુ ૬ માસની સાદી કેદની સજા ભોગવવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.
- (૩) આ કામના આરોપીએ ટ્રાયલ દરમ્યાન જો કાચા કામના કેદી તરીકે સજા ભોગવેલ હોય તો સી.આર.પી.સી.ની કલમ-૪૨૮ મુજબ મજરે આપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.
- (૪) આ કામના આરોપીના જામીન ખત રદ કરવામાં આવે છે.
- (૫) આ કામના ફરીયાદી તરફેની નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૪૩(એ)મુજબની અરજીના કામે થયેલ હુકમ મુજબ આરોપી દવારા ડીપોઝીટ કરાવેલ રકમ રૂ.૧ લાખ જે ફરીયાદીના નામે ડીકસ ડીપોઝીટ કરાવેલ હોય તે આ કામના ફરીયાદી અપીલ સમય બાદમાં મેળવી શકશે.
- (૬) આ કામના આરોપીને ફોજદારી કાર્યરીતી અધિનીયમની કલમ-૩૬૩ મુજબ વિના મુલ્યે હુકમની નકલ પુરી પાડવી.
ચુકાદો આજરોજ ખુલ્લી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી મારી સહી કરી જાહેર કર્યો.

તારીખ:-૦૬/૦૬/૨૦૨૬

સ્થળ:-ગઢડા

(હિતેશકુમાર અમરભાઈ મકા)

જ્યુડી.મેજી. ફ.ક.ગઢડા

Judge Code No-GJO1459